

Fængselsprest Hval.

15. mai 1848—24. mai 1910.

Det var et sorgens budskap, som meldte, at fængselsprest Hval saa uventet var avgaaet ved døden, midt oppe i et stort arbeide og endnu i en alder, da man kunde vente saa meget av ham.

Anders Henriksen Hval var født i Norderhov, blev theologisk kandidat i 1873, var derefter lærer i nogen tid, indtil han i 1876 blev utnævnt til stiftskapellan i Hamar. Aaret efter blev han residerende kapellan til Søndre Odalen og i juli 1880 konstituert som prest ved Trondhjems landsfængsel. Senere blev han tillike prest ved Kriminalasylet og beholdt disse stillinger indtil sin død.

Pastor Hval var en ualmindelig rikt udstyret personlighet baade fra aandens, karakterens og hjertets side. Han hadde en klar forstand, en sikker dømmekraft og betydelige kundskaper, ikke bare i theologi, men ogsaa paa mange andre felter, særlig vedkommende samfundsspørgsmaal og virksomheter med humanitært formaal. Hvad det sidste angaar, var det vel faa her i landet, som kunde sættes ved siden av ham i innsigt. Han var i fortrinlig grad en praktisk anlagt mand og hadde sjeldne administrative evner.

Som fængselsprest tok han sig varmt av fangerne baade under fængselsopholdet og efter løsladelsen og var alltid en god ven og hjælper for dem. Mellem sine medarbeidere i fængslet var han elskværdig og tjenstvillig, saa der blev sam-

følelse og samarbeide. Under møter med fængselsmænd var han den kyndige og interesserte deltager. Han var ikke alene en utmerket fængselsprest, men ydet ogsaa en værdifuld medvirkning under de mange omordninger, som i de sidste 30 aar har fundet sted paa fængselsvæsenets omraade.

Allerede tidlig blev der fra mange hold lagt beslag paa hans indsigter og arbeidskraft. Han var formand i kredsstyret for hedningemissionen og indremissionen, var en av stifterne av presternes begravelseskasse og dens forretningsfører like til det sidste. Videre var han i en aarrække formand i direktionen for Falstad skolehjem og i kredsstyret for Foreningen til motarbeidelse av omstreifervæsenet, et arbejde, som laa hans hjerte særlig nær, og som han strævet med saa at sige like til det øieblik, da han blev rykket bort.

I det offentlige liv deltok han som stortingssuppleant og stortingsrepræsentant, og som mangeaarig bladmand var han en av stifterne av journalisternes pensionsfond.

Pastor Hval var en selvstændig karakter, modig og frygtløs. Under sit opsplitende arbejde søkte han ikke ære eller fordel; det var hans store og varme hjerte, som drev ham. Det er sagt om ham, at han aldrig kunde sige nei, hverken naar nøden banket paa hans dør, eller naar nogen bad ham om en tjeneste. Han var en trofast ven, en uegennyttig og god raadgiver.

Ved en leilighet da han frasagde sig et tillidshverv, blev der talt om, at det var et tap, som ikke kunde erstattes. Han svarte med at nævne Bjørnsons vakre fortælling om far og søn, som ror over vandet i stille veir. Saa glider sønnen paa toften, falder i vandet og synker. Faren stirrer paa pletten, hvor sønnen er sunket, som skulde han komme op igjen. — — Der steg nogle bobler op, endnu nogle, saa bare én stor, der brast, — og speilblank laa atter sjøen.

Han tænkte ikke høiere om sit arbejde. Derfor bad han om, at der ikke maatte holdes nogen tale ved hans baare.

Axel Smedal.
